

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 23/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti VAS, s. r. o., Mojšova Lúčka, Žilina, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Krnáčom, Vojtecha Tvrdého 793/21, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a to rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2015 sp. zn. 2 Sžhpu 1/2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2014 č. k. 4 S 159/2009-262 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti VAS, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti VAS, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s právom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 20

ods. 1 ústavy, a to rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 20. mája 2015 sp. zn. 2 Sžhpu 1/2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 24. januára 2014 č. k. 4 S 159/2009-262.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) č. 2009/KH/R/2/033 z 26. júna 2009 v spojení s rozhodnutím (prvostupňovým) úradu č. 2008/KH/1/1/047 z 13. júna 2008, ktorými úrad vyslovil, že konaním sťažovateľky a spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa v 2. rade“), došlo k dohode obmedzujúcej súťaž podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a) a c) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 136/2001 Z. z.“), ktorá je zakázaná. Úrad súčasne sťažovateľke uložil peňažnú pokutu.

Dohoda obmedzujúca súťaž spočívala v jednotnom postupe sťažovateľky a žalobkyne v 2. rade voči producentom vedľajších živočíšnych produktov, konkrétne:

- v období januára až marca 2007 ukončili zmluvné vzťahy s producentmi vedľajších živočíšnych produktov týkajúce sa veterinárnej asanácie vedľajších živočíšnych produktov;

- nové zmluvy o veterinárnej asanácii vedľajších živočíšnych produktov mohli producenti živočíšnych vedľajších produktov uzavrieť už len s podnikateľom [REDAKOVANÉ], ktorá vznikla ako personálne a ekonomicky prepojená spoločnosť s podnikateľmi VAS, s. r. o. (sťažovateľka), a [REDAKOVANÉ] (žalobkyňa v 2. rade);

- prostredníctvom podnikateľa [REDAKOVANÉ], spoločne stanovili jednotné ceny a ostatné zmluvné podmienky výkonu veterinárnej asanácie vedľajších živočíšnych produktov pre producentov týchto produktov;

- prostredníctvom podnikateľa [REDAKOVANÉ], si pridelovali objednávky producentov vedľajších živočíšnych produktov na veterinárnu asanáciu týchto produktov.

Krajský súd označeným rozsudkom žalobu zamietol, najvyšší súd na odvolanie sťažovateľky a spoločnosti [REDACTED], rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľka je presvedčená, že týmito rozhodnutiami krajský súd a najvyšší súd porušili jej právo na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj jej právo na ochranu vlastníckeho práva (čl. 20 ústavy).

Poukázala na to, že je právnickou osobou, podnikateľom, ktorej základným predmetom činnosti je výkon asanačnej činnosti— t. j. činnosť spočívajúca v zbere, zvoze a zneškodnení živočíšnych vedľajších produktov, a teda je nositeľkou povinnosti podľa § 29 ods. 10 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a znáša všetky riziká vyplývajúce z tejto povinnosti. V záujme plnenia povinností vyplývajúcich jej zo zákona uzatvára s producentmi živočíšnych vedľajších produktov zmluvy o výkone zneškodnenia živočíšnych vedľajších produktov. Zdôraznila, že zákon nerieši, ako má plnenie všetkých zákonom ukladaných povinností ako súkromná právnická osoba podnikajúca na trhu veterinárnej asanačie financovať ani mu neponúka iné kompenzácie ukladaných povinností.

Následne spochybnila aplikovateľnosť ustanovení zákona č. 136/2001 Z. z., a to s poukazom na jeho § 2 ods. 2, v zmysle ktorého sa zákon č. 136/2001 Z. z. vzťahuje na činnosti a konania podnikateľov, ktoré obmedzujú alebo môžu obmedzovať súťaž, okrem prípadov obmedzovania súťaže zo strany podnikateľov, ktorí poskytujú služby vo verejnom záujme podľa osobitného predpisu (zvýraznenie sťažovateľkou, pozn.), ak uplatňovanie tohto zákona znemožňuje fakticky alebo právne plniť ich úlohy podľa osobitného predpisu. Dôvodom výluky spod zákona č. 136/2001 Z. z. je definovanie územných oblastí pre zber, zvoz a spracúvanie, prípadne neškodné odstraňovanie tiel uhynutých zvierat pre jednotlivé kafilerické zariadenia výnosom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 28/2001/1-100 z 23. februára 2001, čo znemožňuje súčasné dodržiavanie zákazu rozdelenia trhu a zdrojov zásobovania ako dohody obmedzujúcej súťaž podľa § 4 ods. 4 písm. c) zákona č. 136/2001 Z. z.

Sťažovateľka ďalej rozporovala zistenia úradu týkajúce spôsobu a dôvodov ukončovania zmluvných vzťahov s producentmi živočíšnych vedľajších produktov v priebehu roku 2007, ku ktorým na rozdiel od zistení úradu malo dochádzať výlučne z dôvodu neuhradených pohľadávok sťažovateľky, pričom bola stále pripravená plniť svoje povinnosti a vykonať asanačnú činnosť aj vo vzťahu k týmto producentom živočíšnych vedľajších produktov pod podmienkou úhrady v hotovosti, o čom svedčí aj posledná veta odstúpenia od zmluvy: „*V prípade, že si želáte zabezpečiť asanačnú činnosť, prosím, kontaktujte nás – spoločnosť VAS, s.r.o. /mailom, faxom, telefonicky/*“. Tento návrh na uzavretie nových zmlúv so sťažovateľkou súčasne podľa jej názoru popiera závery o tom, že po zániku zmlúv uzavretých so sťažovateľkou sa producenti živočíšnych vedľajších produktov mohli obrátiť výlučne na spoločnosť [REDAKOVANÉ]

Pokiaľ teda všeobecný súd len uzavrel, že sťažovateľka a žalobkyňa v 2. rade ostali vo vzťahu k uzatváraniu nových zmlúv s bývalými obchodnými partnermi pasívne, dospel podľa k sťažovateľky k zjavne neodôvodnenému záveru bez toho, aby mu predchádzala racionálna úvaha založená na uskutočnenom konaní a dokazovaní v jeho priebehu. Považuje tiež za nesprávny názor najvyššieho súdu, že je nepodstatná skutočnosť, či producenti živočíšnych vedľajších produktov mali alebo nemali možnosť na uzatvorenie zmlúv s inými subjektmi. Sťažovateľka je toho názoru, že ak by producenti reagovali na jej návrh na uzavretie novej zmluvy, bol by daný dôvod na úplne iný výrok rozhodnutia úradu.

Sťažovateľka ďalej poukázala na spornosť vyhodnotenia tvrdenia o náraste cien zberu, zvozu, zneškodnenia živočíšnych vedľajších produktov v podstatnej časti, ku ktorej podľa nej nedošlo. Bolo pre ňu tiež nezrozumiteľné, a teda nepreskúmateľné tvrdenie najvyššieho súdu v súvislosti s touto jej námietkou poukazom na to, že pre aplikáciu § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z. z. sa vyžaduje kumulatívne splnenie všetkých štyroch podmienok. Súčasne rozporovala zistenia najvyššieho súdu o osobnom prepojení medzi sťažovateľkou, žalobkyňou v 2. rade a spoločnosťou [REDAKOVANÉ], tvrdením, že síce [REDAKOVANÉ] bol jediným konateľom žalobkyne v 2. rade, nebolo však podľa sťažovateľky možné, aby koordinoval postup spoločnosti, keďže v rozhodnom čase nemal ako spoločník nadpolovičnú väčšinu hlasov na valnom zhromaždení.

Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva, že právne posúdenie ňou podanej žaloby, ktorou sa domáhala ochrany svojich práv na súde, viedlo k jej neposkytnutiu, pretože *„Krajský súd aj Najvyšší súd SR nekonali spôsobom tak, že by mali na zreteli primárne sťažovateľovi ako účastníkovi konania patriace Ústavou SR garantované práva a potom vo vzťahu k nim vo svojom rozhodnutí nepodriadili výklad obsahu právnej normy.*

Rozhodnutím Rady Protimonopolného úradu SR a potvrdeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR došlo k zjavnému zásahu do práva na súdnu a inú ochranu sťažovateľa a to porušením práva sťažovateľa na spravodlivý proces (kedy Najvyšší súd SR aj Rada udelili sťažovateľovi pokutu bez spoľahlivého dokázania či sa skutok - správny delikt naozaj stal, len na základe nepreukázaného tvrdenia o spáchaní správneho deliktu sťažovateľom, ktorý v sebe nesie prvky autoritárstva a svojvôle), spôsobeným nerešpektovaním princípov právneho štátu a právnej istoty a tým odňatím možnosti sťažovateľa konať pred súdom resp. iným orgánom a účinne obhajovať svoje práva a záujmy.“.

Rozhodnutie najvyššieho súdu je podľa sťažovateľky arbitrárne a obmedzuje sa len na konštatácie výsledkov hodnotení bez ďalšieho vysvetlenia zistených skutočností a súvisiacich právnych noriem, ako aj bez riadneho odôvodnenia skutkových a právnych záverov; najvyšší súd si osvojil nesprávne právne posúdenie vecí, pričom nezistil riadne skutkový stav vecí. Sťažovateľka ho rovnako ako rozhodnutie krajského súdu považuje za nepresvedčivé a popierajúce základné princípy spravodlivého procesu – *„nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov [§ 250j ods. 2 písm. d), ods. 3 OSP], samotné zistenie skutkového stavu správnymi orgánmi je nedostačujúce a nie je teda možné jednoznačne a bez vážnych pochybností ustáliť, že by došlo k dohode obmedzujúcej súťaž [§ 250j ods. 2 písm. c) OSP]“.*

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods.

1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžhpu/1/2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 4S 159/2009-262 zo dňa 24. 01. 2014 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžhpu/1/2014 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 159/2009-262 zo dňa 24. 01. 2014 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu Bratislava vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súdu Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu (sťažnosti) možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre

nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 195/04, I. ÚS 11/05).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje najprv za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní obyčajných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov.

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04, II. ÚS 78/05).

Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi označenými základnými právami alebo slobodami a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené

a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich odmietne. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo základnej slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžhpu 1/2014 z 20. mája 2015 a rozsudkom krajského súdu č. k. 4 S 159/2009-262 z 24. januára 2014 vydanými v konaní o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia úradu o uložení peňažnej pokuty pre konanie, ktorým došlo k dohode obmedzujúcej súťaž.

Podľa čl. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom a rozsudkom krajského súdu

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Zákon voči rozsudku krajského súdu ako súdu v správnom súdnictve vydanému v konaní vo veci sťažovateľky pripúšťa odvolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Právomoc

preskúmať zákonnosť konania pred krajským súdom v správnom súdnictve je zákonom zverená najvyššiemu súdu (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvou vetou OSP a § 250ja ods. 1 OSP). Predmetom konania o odvolaní je tiež zisťovanie, či súd prvého stupňa rešpektoval základné práva alebo slobody alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Z podanej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka tento princíp opomenula. Sťažovateľkou označený rozsudok krajského súdu nie je rozhodnutím, ktorý by sa dané súdne konanie právoplatne končili. Preto námietky voči rozsudku krajského súdu obsiahnuté v sťažnosti mali miesto v konaní o odvolaní pred všeobecným súdom (v správnom súdnictve), a to v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom. Vykonanie ústavného prieskumu namietaných rozhodnutí by bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, lebo jeho preskúmanie patrilo do právomoci všeobecných súdov.

Preto v časti, v ktorej sťažovateľka tvrdí zásah do jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu, nie je daná právomoc ústavného súdu a je namieste jej odmietnutie z tohto dôvodu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom a rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany

dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1

ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti rámcovo posúdil, či ich najvyšší súd skutočne rešpektoval, a to v miere z ústavného hľadiska akceptovateľnej a udržateľnej, alebo či sú tu skutočnosti nasvedčujúce opaku, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Hoci sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza viacero skutočností, ktoré mali mať za následok nezákonný zásah do jej práva na spravodlivé súdne konanie a základného práva na ochranu vlastníckeho práva, ústavný súd poukazuje na to, že otázka hodnotenia relevantného trhu z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže, ako aj vymedzenie sťažovateľky ako subjektu nevyňatého spod povinností a zákazov ustanovených v zákone č. 136/2001

Z. z., posúdenie jej konania z hľadiska citovaného zákona alebo posúdenie personálneho a ekonomického prepojenia medzi sťažovateľkou a označenými subjektmi a jeho dopadu na právne hodnotenie veci spadá výlučne do právomoci úradu a všeobecných súdov v správnom súdnictve.

Ako z uvedeného vyplýva, ústavný súd len skúma, či pripojený rozsudok najvyššieho súdu spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia, ktoré nezádáva pochybnosti o náležitej starostlivosti súdu vo vzťahu k skutkovým a právnym zisteniam a záverom, na ktorých postavil svoje rozhodnutie.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedol skutkové závery spolu so skutočnosťami, na základe ktorých tieto ustanovil. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na § 250i ods. 1 OSP, v zmysle ktorého je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, pričom súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Súd v správnom súdnictve sám nevykonáva dokazovanie v rozsahu potrebnom pre ustálenie skutkového stavu, ale v rozsahu potrebnom pre posúdenie, či závery správneho orgánu zodpovedajú obsahu pripojeného spisu.

Z obsahu pripojeného spisu nevyplýva, že by sa najvyšší súd nevenoval so všetkou potrebnou starostlivosťou posúdeniu zákonnosti záverov krajského súdu o zákonnosti preskúmaného správneho rozhodnutia z hľadiska námietok sťažovateľkou a žalobkyňou v 2. rade. Okrem toho, že najvyšší súd uviedol podstatné zistenia a dôvody, na ktorých je postavené ním preskúmané rozhodnutie krajského súdu, sám sa vysporiadal s opakovanými námietkami sťažovateľky a žalobkyne v 2. rade, uviedol právne normy a výkladové usmernenia vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a vlastnej rozhodovacej činnosti, ktorými sa spravoval. Jeho rozsudok si súčasne zachováva vecnosť, prehľadnosť a zrozumiteľnosť. Preto nemožno priznať relevanciu tvrdeniam sťažovateľky o arbitrárnosti rozsudku najvyššieho súdu či jeho „nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov“.

To platí aj pre konštatovanie, že „*Pokiaľ ide o samotné zvýšenie cien, žalobca v prvom rade tvrdil, že k zvýšeniu cien nedošlo, a preto prichádzalo do úvahy použitie výnimky uvedenej v § 6 ods. 3 ZOHS a žalobca v druhom rade namietal, že likvidoval ŽVP za iné ceny ako žalobca v prvom rade, pričom však neuviedol, v ktorom období. K tvrdeniu žalobcu v prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že pre uplatnenie výnimky uvedenej v § 6 ods. 3 ZOHS je potrebné splnenie všetkých štyroch tam uvedených podmienok kumulatívne k čomu evidentne nedošlo.*“. Keďže sťažovateľke sa javí toto konštatovanie nezrozumiteľné, ústavný súd dodáva, že ak zákon vyžaduje splnenie v ňom uvedených podmienok kumulatívne na to, aby sa určité jeho ustanovenie aplikovalo, treba, aby bola naplnená každá jedna v ňom uvedená podmienka.

Konkrétne, v prípade § 6 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z. z. zákaz podľa § 4 sa nevzťahuje na dohodu obmedzujúcu súťaž, ktorá súčasne prispieva k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho rozvoja, poskytuje spotrebiteľom primeranú časť prospechu, ktorý z toho vyplýva, neukladá účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž také obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov dohody, neumožňuje účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž vylúčiť súťaž vo vzťahu k podstatnej časti dotknutého tovaru na relevantnom trhu.

Pokiaľ najvyšší súd z hľadiska sťažovateľky zjavne príliš stručne skonštatoval, že jej námietka je irelevantná, pretože aj keby bola pravdivá, nemenilo by to nič na konečnom posúdení jej konania z hľadiska § 6 ods. 3 a § 4 zákona č. 136/2001 Z. z., keďže pre aplikáciu výnimky by museli byť splnené aj ďalšie tri skutočnosti, čo sťažovateľka ani nenamietala. Spôsob, akým sa najvyšší súd s touto námietkou vysporiadal, je legitímny a jeho odôvodnenie napriek zdanlivej stručnosti a strohosti je vyčerpávajúce.

Obdobne ani ostatné námietky voči záverom najvyššieho súdu a spôsobe ich odôvodnenia nepovažuje ústavný súd za vzbudzujúce pochybnosť o tom, že najvyšší súd rešpektoval garancie spravodlivého súdneho procesu zakotvené v ústave a medzinárodnoprávnej úprave.

Ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) pritom zastáva názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd nezistil, že by výklad a závery najvyššieho súdu v danej veci boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný jeho postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Za tejto situácie nemohlo rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžpu 1/2014 z 20. mája 2015 dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť

sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (a tiež právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že ak v danom prípade dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa z čl. 20 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 druhej vety zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené závery a odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2016